

Periode 3 - Boeren op droge refugia in een nat landschap (3400 - 800 v.Chr.)

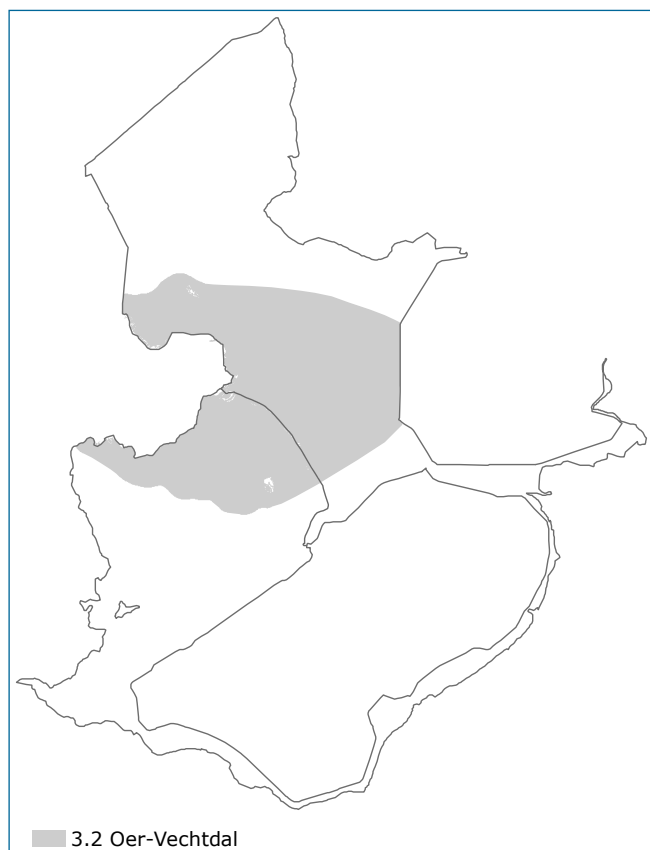
Archeologische zone 3.2 Oer-Vechtdal

Centraal in het IJsselmeergebied – in een brede band tussen Hoorn en de huidige Overijsselse Vecht – stroomde gedurende een groot deel van het Holoceen de Oer-Vecht. De Oer-Vecht had verschillende stroomgeulen en uit onderzoek in de Noordoostpolder en Oostelijk Flevoland weten we dat die geulen daar werden begeleid door rivierduinen en dekzandruggen. De afwisseling van natte en droge landschapseenheden maakten dat dat deel in het Laat-Pleistoceen en eerste deel van het Holoceen in ieder geval een aantrekkelijke omgeving was om in te wonen met voldoende voedsel en grondstoffen. Gezien de gelijksoortige vondsten aan zowel de oostelijke als westelijke landzijde van het dal, was er in deze periode mogelijk sprake van een corridor-functie van het dal.

Onderzoeksthema 3.2a Corridorfunctie op de plaats van het Oer-Vechtdal

Op basis van de bescheiden huidige inzichten lijkt het dal van de Oer-Vecht lange tijd een belangrijke corridorfunctie te hebben gehad tussen oost en west. Deze corridor zou hebben gefunctioneerd in het Neolithicum en mogelijk ook in de Bronstijd (periode 2 en 3). Aan de oostzijde zijn vindplaatsen uit het Midden-Neolithicum (onder andere Pre-Drouwen en Trechterbeker) bekend op de Veluwe bij Beekhuizen (Elspeet), bij Hattemerbroek en in de Noordoostpolder (P14) terwijl ook in Noord-Holland enkele vindplaatsen uit de Trechterbekerperiode zijn aangetroffen. Daarnaast staat Westfriesland bekend om de bewoningssporen uit het Laat-Neolithicum en Bronstijd.¹

Door de zeespiegelstijging heeft het Oer-Vechtdal een metamorfose ondergaan. Het pleistocene dal is bedekt met een dik pakket veen en klei en de corridor bestaat in deze periode vermoedelijk uit een schakeling van veenrivieren en veenmeren. Het is echter de vraag of het 'dal' inderdaad de veronderstelde corridor-functie had en of dat ook nog in deze periode het geval

was toen het rivierdal zelf al niet meer bewoonbaar was? Vragen die vermoedelijk niet met één sleutelvondst te beantwoorden zijn, maar waar meer vondsten en onderzoeken (ook buiten het onderzoeksgebied) een bijdrage aan zullen moeten leveren.

¹ Roessingh & Lohof (red.), 2011; Smit et al., 2012; Kleijne et al., 2013; Beckerman, 2015; Roessingh, W., 2018;

Beckerman, S.M. 2015: *Corded Ware Coastal Communities; using ceramic analysis to reconstruct third millennium BC societies in the Netherlands*, Leiden.

Fokkens, H., B.J.W. Steffens & S.F.M. van As 2017: *Farmers, fishers, fowlers, hunters. Knowledge generated by development-led archaeology about the Late Neolithic, the Early Bronze Age and the start of the Middle Bronze Age (2850-1500 ca BC) in the Netherlands*, Amersfoort (Nederlandse Archeologische Rapporten 53).

Kleijne, J.P., O. Brinkkemper, E.M. Theunissen, R.C.G.M. Lauwerier, B.I. Smit (eds.), 2013: *A Matter of Life and Death at Mienakker (the Netherlands)*, Amersfoort (Nederlandse Archeologische Rapporten 45).

Roessingh, W. & E. Lohof (red.), 2011: *Bronstijdboeren op de kwelders. Archeologisch onderzoek te Enkhuizen-Kadijken*, Amersfoort (ADC Monografie 11).

Roessingh, W., 2018. *Dynamiek in beeld: onderzoek van Westfriesse nederzettingen uit de bronstijd*, Leiden.

Smit, B.I., O. Brinkkemper, J.P. Kleijne, R.C.G.M. Lauwerier & E.M. Theunissen (eds), 2012. *A Kaleidoscope of Gathering at Keinsmerbrug (the Netherlands) Late Neolithic Behavioural Variability in a Dynamic Landscape*, Amersfoort (Nederlandse Archeologische Rapporten 43).

Heeft u vragen?

Bel dan 033 – 421 7 456 of stuur een mail naar info@cultureelerfgoed.nl.
www.cultureelerfgoed.nl

Teksten gerealiseerd door de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed i.s.m. Mooi Noord Holland

Kaartmateriaal: Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed i.s.m. Vestigia BV

Aan deze uitgave kunnen geen rechten worden ontleend.

November 2020

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, Smallepad 5, 3811 MG Amersfoort.

Met kennis en advies geeft de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed de toekomst een verleden.